

POȘTA REDACȚIEI

MIHAIL MARTIE : *Viața*, titlul pe care l-ați dat piesei, e impropriu, fiind prea general, în timp ce cazul ales e cu totul particular.

Textul dovedește sensibilitate, unele pasaje denotă lirism de bună calitate (inceputul piesei sau finalul scenei dintre Dorin și Puica). Din păcate, acțiunea se bazează pe date neverosimile (dublul transplant al unor membre identice aparținând unor organisme diferite).

Bineînțeles că în artă nu se folosesc numai elemente strict compatibile cu realitatea, dar, atunci când contextul e riguros realist — ca în cadrul piesei dvs. — nu se admit abateri arbitrare. Istoria literaturii dramatice înregistrează derogări de la această regulă doar în cazul unor scrieri ținând de modalitatea fantasticului sau a absurdului, dar, și aceasta, doar atunci când autorii posedă o incontestabilă măiestrie. Oricărei modalități literare i-ar aparține, însă, piesa, când se modifică unul dintre parametrii realității, atunci, implicit, pentru crearea unui nou echilibru, e necesar să intervină și alte modificări ale contextului. Dacă, în *Petru Rareș*, Horia Lovinescu atribuie personajelor unele concepte ale contemporaneității noastre și nu ale timpului lor, inerent, în replică vor interveni sumedenie de neologisme; dacă Marin Sorescu, în *Matca*, forțează (artistic) realitatea, ființele umane părind a se afla suspendate într-un hău, atunci nimeni nu mai e șocat de faptul că una dintre momiile de priveghi e chiar dusul-de-pe-

lume, merit a fi privegheat...

Poate regindiți piesa, sau ne trimiteți altceva.

O remarcă de detaliu: în două pasaje, repetați „Pe cer, o semilună, avînd concavitatea spre o stea așezată la doi metri depărtare”. Bineînțeles că e o formulare inadecvată.

CONSTANTIN EȘANU : Cititorul lui *Satanail* încearcă un simțămînt de ușurătate — în dublul sens al cuvîntului: atît în ce privește o oarecare ușurință în minuirea condeiului, cit, mai ales, în sensul de „ușurel”. Putem considera totul ca pe o „zben-guială” (spre a rămîne în termenii dvs.), ce v-ar putea fi utilă ca deconectare (dacă o asemenea scriere vă poate da satisfacții); dar, de aci și pînă la a o înscrie în circuitul public, e o prăpastie de netrecut. Textul e de o grosolanție fără limite, nu numai ca lexic (sfiala și respectul în fața hîrtiei ne împiedică să oferim exemple); gîndirea compozițională e la același nivel.

Era cazul (din stimă pentru semnătura dvs., dacă nu și pentru publicația noastră) să fi recitit dactilograma înainte de a ne-o trimite.

EUGENIU PETROVANU : Cele două piese sînt scrise cursiv, chiar antrenante, au un haz irezistibil (e drept că, uneori, de tip Mușatescu, dar nici asta nu e puțin). Ne canonesc, prin teatre, atîtea comedii căznite, cu umor searbăd, anemic — în timp ce la dvs. comicul se manifestă robust și vital...

Piesele nu au, însă, numai calitate, ci și neîmpliniri: ambele sînt ușor anacronice — ne amintesc lumea, preocupările și atmosfera dintre cele două războaie mondiale. Personajele și faptele sînt posibile și în timpul nostru, dar nu-l exprimă, nu sînt semnificative pentru el (un

contur pozitiv ar fi, totuși, Vladimir).

Poate revedeți în căutarea unui tată; ni se pare că pe Jenică îl absolviți cu prea multă seninătate de vina lasității, a minciunii și a calomniei. Momentul integrării lui în viața familială, al afirmării responsabilității paternale, se săvîrșește prin explicații care amintesc de scena Ionel—Ana din *Tache, Ianke și Cadîr* (după cum alte file ale aceleiași piese a lui Victor Ion Popa, referitoare la jocul dublu al lui Cadîr, au, involuntar, un corespondent în minciunile urzite în piesa dvs., *Soții Mircea divorțează*). Cam neconvingătoare explicații, și inoculînd prea multe elemente de epic într-un text dramatic (recunoaștem, la autorii clasici întîlnim frecvent procedeul, dar el este tot mai rar folosit de către dramaturgii de azi). N-ar fi rău dacă ați mai lucra finalul; apoi, textul ar merita o nouă lectură.

Cealaltă comedie e mai slăbuță. Poenaru Marilena (de ce numiți personajele ca la catalog?) e „în plus”; cu puține modificări, replicile ei pot fi transferate altui personaj. Altfel, ca și în piesa precedentă, personajele sînt abil caracterizate. Boala pe care o simulează eroii titulari e atît de cumplită, încît ipoteza ei crispează, face pulbere toate episoadele de comedie în care e pomenită. Descrierea, altfel, hazoasă a relațiilor conjugale (actul II), văzută din unghiuri opuse, nu e scutită de vulgarități. Nu știm dacă, chiar îmbunătățit, textul ar putea intra în preocupările teatrelor profesioniste.

Mihai Dimiu